

آثار حقوقی ازدواج زنان ایرانی با اتباع بیگانه

دکتر سیمین غلامی محمدی

www.ketab.ir

سرشناسه	: محمدی، فاطمه، ۱۳۶۱ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: آثار حقوقی ازدواج زنان ایرانی با اتباع بیگانه/ فاطمه محمدی.
مشخصات نشر	: بهارستان: دانشگاه تهران، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۸۶ ص: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۱۸-۴۴-۲
وضعیت فهرست	: فیا
بررسی	
موضوع	: حقوق بین الملل خصوصی -- ایران
موضوع	: حقوق بین المللی خصوصی -- تابعیت
موضوع	: خارجیان -- حقوق مدنی
موضوع	: زناشویی -- ایران
موضوع	: زناشویی -- قوانین و مقررات -- ایران
رده بندی دکره	: ۳۴۱/۳۳۱۲/م/۴۸۰ KMHE۸۰
رده بندی دیویی	: ۳۴۰/۹۰۹۶
شماره کتابشناسی	: ۴۰۷ ۸۰
ملی	

شناسنامه کتاب

نام کتاب: ..... آثار حقوقی ازدواج زنان ایرانی با اتباع بیگانه

مؤلف: ..... دکتر فاطمه محمدی

مدیریت انتشارات: ..... مجمع الله گلستانی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۱۸-۴۴-۲

ناشر: ..... انتشارات دانشگاه تهران

چاپ و صحافی: ..... پرستش

قیمت: ..... ۶۰۰۰۰ ریال

نوبت چاپ: ..... اول/ ۱۳۹۴

شمارگان: ..... ۱۰۰۰ نسخه

مرکز پخش:

تهران، میدان بهارستان، خیابان ایران، کوچه کبریتی، کوچه رقاء، پلاک ۲

همراه: ۰۹۱۲۱۳۸۳۷۱۸ تلفن: ۳۳۵۵۶۵۷۱، ۳۸۳۱۵۲۵

فروشگاه اینترنتی کتاب پایابوک: www.payabook.com

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۱
فصل اول: تعریف تابعیت.....	۱۳
اتباع.....	۱۵
بیگانگان.....	۱۶
دولت.....	۱۶
فصل دوم: انواع تابعیت.....	۱۷
تابعیت اصلی.....	۱۷
سیستم خون.....	۲۵
سیستم خاک.....	۲۶
تابعیت اکتسابی.....	۲۷

فصل سوم: آثار و نتایج تابعیت.....	۲۹
آثار حقوقی عام تابعیت.....	۳۱
آثار حقوقی خاص تابعیت.....	۳۴
کسب تابعیت زن به واسطه ازدواج.....	۳۷
فصل چهارم: تحصیل تابعیت در نظام حقوقی جهان.....	۳۹
طرق تحصیل تابعیت در ایران.....	۴۳
مکونه و تابعیت.....	۴۴
ایرانی بودن پدر و تابعیت اطفال.....	۴۵
والدین بیگانه و تابعیت اطفال.....	۴۶
تابعیت اطفال نامشروع.....	۴۷
والدین خارجی و تابعیت اطفال.....	۴۹
خارجی بودن پدر و تابعیت اطفال.....	۵۰
زن خارجی و تابعیت ایرانی.....	۵۱
تابعیت ایرانی و تبعه خارجی.....	۵۳
فصل پنجم: تحولات قانونی تابعیت اطفال.....	۵۵
نقد و بررسی.....	۶۰
حقوق کودکان تبعه خارجی.....	۶۳
مشکلات کودکان تبعه خارجی.....	۶۶
فصل ششم: بررسی رویه قضایی.....	۶۹
پرونده شماره ۱.....	۷۱
نقد رأی.....	۷۲

۷۷	پرونده شماره ۲
۷۸	نقد رأی
۸۰	خلاءهای قانونی
۸۲	سخن آخر
۸۵	منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

تابعیت، رابطه سیاسی بین فرد و دولت متبوع بوده و دارای آثار حقوقی خاصی است. یکی از عوامل تغییر تابعیت اشخاص نسبت به خود، همسر و فرزندان، ازدواج می‌باشد. مبرر اثر ازدواج در تابعیت فرزندان، زمانی آشکار می‌شود که در تابعیت پدر و مادر طفل اختلاف باشد. این نوشتار به تحلیل آثار حقوقی حاصله از ازدواج زنان ایرانی با مردان غیرایرانی می‌پردازد. نتیجه آنکه بندهای ۵ - ۲ ماده ۱۰ ق.م. مشکل ناشی از تابعیت فرزندان زنان ایرانی با مردان غیرایرانی را برطرف نکرده و مشکل مربوط به تابعیت این اطفال تا رسیدن به سن ۱۸ سالگی همچنان باقی است. اگرچه این قانون در سال ۱۳۸۵ اصلاح شد، اما فقط تسهیلاتی را برای فرزندان زنان ایرانی که با مردان خارجی ازدواج می‌کنند از جهت اقامت در ایران و صدور پروانه ازدواج، فراهم نمود. لذا پیشنهاد اصلاح ماده ۹۷۶ ق.م. داده شده است.

آنچه مورد توجه ادین الهی، اندیشمندان و دولتمردان ملل مختلف جهان بوده، رعایت حقوق بشر در تمامی ابعاد و زوایای آن می‌باشد. کتب الهی به خصوص قرآن کریم انسان را به حفظ مقام و حقوق والای انسان مکلف نموده است. در جامعه بین‌المللی نیز اسناد متعددی در زمینه حمایت از حقوق بشر وجود دارد. در مقدمه منشور ملل متحد آمده: «با اعلام مجدد ایمان خود به حقوق اساسی بشر و به حیثیت و ارزش شخصیت والای انسانی و تساوی حقوق بین زن و مرد و همچنین بین ملت‌ها اعم از کوچک و بزرگ ...». مقدمه اعلامیه جهانی حقوق بشر مصوب ۱۹۴۸ م. شناسائی حیثیت ذاتی کلیه اعضای خانواده بشری حقوق یکسان و انتقال ناپذیر آنان را اساس آزادی، عدالت و صلح در جهان می‌داند. بر این مبنا ماده ۱۱ این اعلامیه، افراد بشر را از لحاظ حیثیت و حقوق با هم برابر دانسته است.

یکی از حقوق اساسی هر فرد، تابعیت است که دولت‌ها مکلف به رعایت و حمایت از آن هستند، به نحوی که بطور مستقیم به این حق بشری اشاره شده است. بند ۱ از ماده ۱۵ اعلامیه جهانی حقوق بشر اعلام می‌کند: «هر کس حق دارد دارای تابعیت باشد». برابر بند ۲ همین ماده: «احدى را نمی‌توان خودسرانه از تابعیت خود یا از حق تغییر تابعیت محروم کرد».

در مقدمه، کنوانسیون لاهه مصوب ۱۹۳۰ م. نیز آمده: «به نفع عموم جامعه بین‌المللی است که هر فردی دارای تابعیت باشد» (بالازاده، ۱۳۸۳: ص ۴۷). در این نوشتار با توجه به اهمیت تابعیت به عنوان یک حق انکار ناپذیر بین‌المللی، به نقد بررسی تحولات قانونی تابعیت اطفال ناشی از ازدواج زن ایرانی و مرد خارجی، پرداخته تا با رفع مشکلات، قانونگذاری‌های داخلی به رویه قضائی کمک شود.